

DUO

ONDERWIJSONDERZOEK & ADVIES

Rapportage

Aandacht voor relaties en seksualiteit in het mbo

In opdracht van: Rutgers
Contactpersoon: Manouk Vermeulen

Utrecht, 6 februari 2024

www.duo-onderwijsonderzoek.nl

INHOUDSOPGAVE

<i>Paragraaf</i>	<i>pagina</i>
1 INLEIDING	2
2 ONDERZOEKSOPZET	3
3 BELANGRIJKSTE RESULTATEN	4
4 RESULTATEN	5
4.1 Achtergrondkenmerken	5
4.2 Aandacht voor seksuele vorming	9
4.3 Huidige methode seksuele vorming	13
4.4 Aanbod Rutgers en Soa Aids Nederland	23
4.5 Visie en behoeften	24

1 INLEIDING

Van november 2023 tot januari 2024 heeft DUO Onderwijsonderzoek & Advies in opdracht van Rutgers en Soa Aids Nederland onderzoek gedaan naar relationele en seksuele vorming in het mbo. Het doel van het onderzoek is inzicht krijgen in de mate en de manier waarop er in het mbo lesgegeven wordt over relaties en seksualiteit.

Deze rapportage bevat de resultaten van het onderzoek onder docenten en schoolleiders van mbo-instellingen. Dit onderzoek is uitgevoerd conform de richtlijnen van marktonderzoek ISO 20252:2019.

2 ONDERZOEKSOPZET

Onderzoeksgroepen en methode

Het onderzoek is onder twee onderzoeksgroepen uitgevoerd:

1. Docenten in het middelbaar beroepsonderwijs;
2. Schoolleiders in het middelbaar beroepsonderwijs.

Het onderzoek is uitgevoerd door middel van een online vragenlijst. Enerzijds zijn docenten en schoolleiders uit de onderwijsdatabase van DUO Onderwijsonderzoek via een mail uitgenodigd om de online vragenlijst in te vullen. De uitnodigingen zijn verspreid over meerdere dagen verstuurd, om te voorkomen dat de e-mails direct in de spambox terecht zouden komen. Anderzijds is er door Rutgers een algemene link verspreid waarmee docenten en schoolleiders de online vragenlijst konden invullen. Hiermee is onderstaande respons gerealiseerd:

Onderzoeksgroep	Aantal
Docenten mbo	233
Schoolleiders mbo	44
Totaal	267

Schoolleiders die bij de vraag over welke functie ze bekleeden 'Anders, namelijk...' hebben aangevinkt, zijn uitgescreend van de vragenlijst. Hierdoor hebben uiteindelijk 34 schoolleiders de vragenlijst compleet ingevuld. Gezien de groep schoolleiders relatief klein is, kunnen er geen harde conclusies worden getrokken en zijn de beschreven resultaten daarmee indicatief van aard.

Vragenlijst

De vragenlijsten voor beide doelgroepen zijn in nauw overleg met Rutgers en Soa Aids Nederland opgesteld.

Leeswijzer

De belangrijkste resultaten worden in deel 3 getoond. Alle resultaten van het onderzoek staan in deel 4 grafisch weergegeven, waarbij we de resultaten van de twee onderzoeksgroepen waar mogelijk met elkaar hebben vergeleken.

3 BELANGRIJKSTE RESULTATEN

Aandacht voor seksuele vorming op het mbo

De ruime meerderheid van de schoolleiders en docenten vindt het belangrijk dat studenten op het mbo les krijgen over relaties en seksualiteit. Ongeveer de helft van de docenten en het merendeel van de schoolleiders besteedt hier op dit moment aandacht aan.

Zowel schoolleiders als docenten die aangeven geen aandacht te besteden aan relaties of seksualiteit in hun lessen/op hun school geven vaak aan dat dit komt doordat ze hier onvoldoende expertise voor hebben of dat er onvoldoende ruimte of tijd is binnen het lesprogramma.

Huidige methode seksuele vorming

Over het algemeen zijn docenten tevreden over de (hoeveelheid) aandacht die zij zelf in hun lessen besteden aan relaties en seksualiteit. Schoolleiders zijn met name tevreden over de gastlessen die hun school inzet.

Schoolleiders geven aan dat er het vaakst aandacht aan relaties en seksualiteit wordt besteed als het in de lesstof van burgerschap aan bod komt. Docenten besteden er het vaakst aandacht aan wanneer studenten er vragen over stellen en wanneer er een voorval plaatsvindt op dit gebied. Van de onderwerpen 'zelfbeeld en media', 'diversiteit in seksuele oriëntatie' en 'genderdiversiteit' geeft ruim de helft van de docenten aan dat deze momenteel regelmatig of vaak aan de orde komen in hun lessen.

De meerderheid van de docenten en een deel van de schoolleiders geeft aan geen (erkende) lesmethode te gebruiken om aandacht te besteden aan relaties en seksualiteit. Schoolleiders die wel een (erkende) lesmethode gebruiken, gebruiken het vaakst de methode 'Ik ben van mij!', docenten gebruiken het vaakst een zelf-ontwikkelde lesmethode. Ongeveer twee derde van de schoolleiders en een derde van de docenten geeft aan gebruik te maken van gastlessen of gastdocenten tijdens hun lessen.

Visie en behoeften

Zowel docenten als schoolleiders vinden 'zelfbeeld en media', 'weerbaarheid en seksuele grensoverschrijding', 'veiligheid online' en 'consent (toestemming)' (heel) belangrijke onderwerpen om te behandelen in het mbo.

Docenten hebben bij het lesgeven over relaties en seksualiteit met name behoefte hebben aan meer bruikbaar lesmateriaal, meer tijd en ruimte en dat collega's lessen over deze thema's ook oppakken.

Sector Zorg, Welzijn en Sport

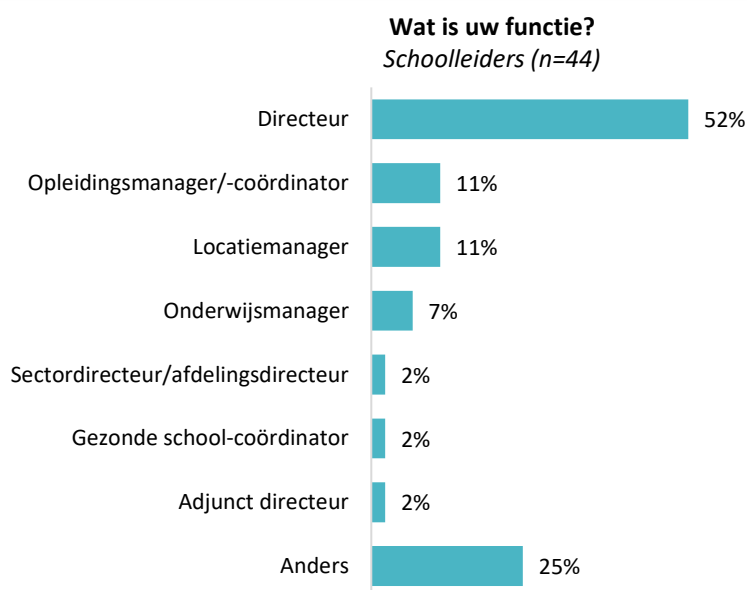
Aan schoolleiders en docenten die werkzaam zijn in de sector Zorg, Welzijn en Sport zijn extra stellingen voorgelegd. Schoolleiders werkzaam in de sector Zorg, Welzijn en Sport zien het vooral als taak van de opleiding om hun studenten (Zorg, Welzijn en Sport) voor te bereiden op situaties waarin ze te maken krijgen met het onderwerp seksualiteit in hun werk. Docenten in deze sector vinden vaak dat hun studenten (Zorg, Welzijn en Sport) te maken krijgen met het onderwerp seksualiteit wanneer ze aan het werk gaan in de zorg.

4 RESULTATEN

4.1 Achtergrondkenmerken

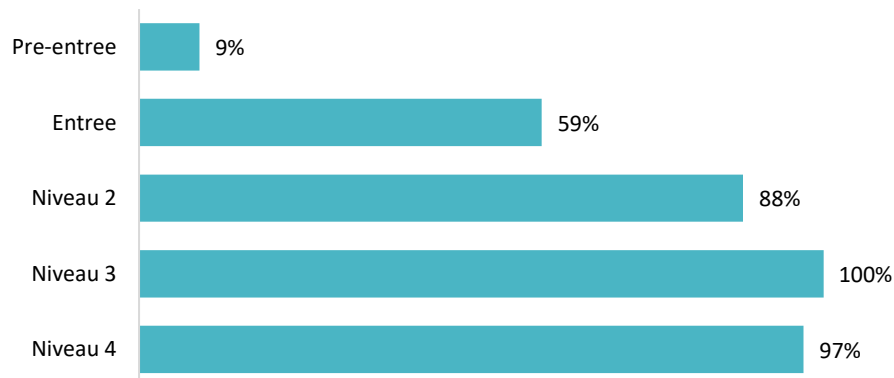
Allereerst hebben beide onderzoeksgroepen vragen voorgelegd gekregen over hun werkzaamheden en schoollocatie.

Meer dan de helft (52%) van de schoolleiders geeft aan directeur te zijn. Ongeveer een tiende (11%) is opleidingsmanager/-coördinator en een even grote groep (11%) is locatiemanager.

(Vrijwel) alle schoolleiders geven aan dat er op hun schoollocatie onderwijs op niveau 3 (100%) en niveau 4 (97%) wordt aangeboden. Het minst vaak geven schoolleiders aan dat er onderwijs wordt aangeboden op pre-entree niveau; 9% van de schoolleiders geeft aan dat dit niveau op hun schoollocatie wordt gegeven.

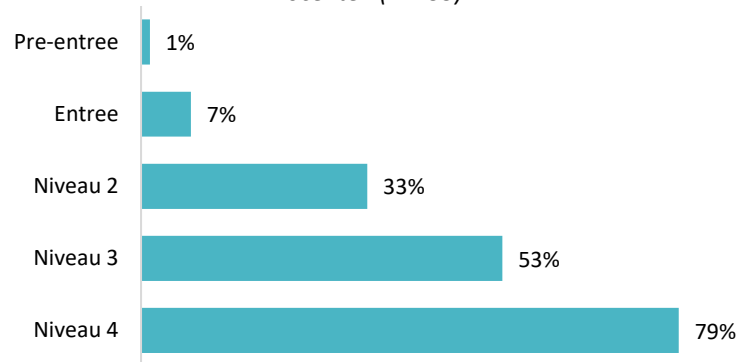
Welke onderwijsniveaus worden er op uw schoollocatie gegeven? Meerdere antwoorden mogelijk.
Schoolleiders (n=34)

Een ruime meerderheid (79%) van de docenten geeft zelf les op niveau 4 en meer dan de helft (53%) geeft zelf les op niveau 3.

Op welk niveau(s) geeft u zelf les? *Meerdere antwoorden mogelijk.*

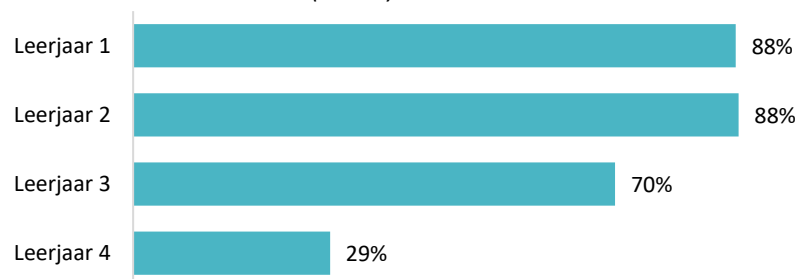
Docenten (n=233)

De meerderheid van de docenten geeft les in leerjaar 1 (88%), leerjaar 2 (88%) en leerjaar 3 (70%). Bijna een derde (29%) geeft les in leerjaar 4.

In welk leerjaar/leerjaren geeft u les? *Meerdere antwoorden mogelijk.*

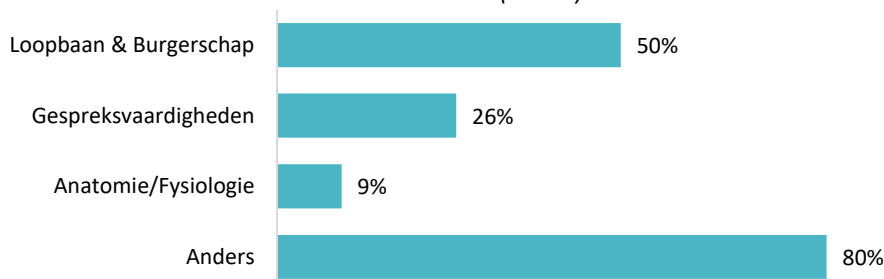
Docenten (n=233)

De helft (50%) van de docenten geeft (al dan niet naast een ander vak) zelf het vak Loopbaan & Burgerschap, ongeveer een kwart (26%) geeft (al dan niet naast een ander vak) het vak Gespreksvaardigheden. Een groot deel (80%) van de docenten geeft aan (ook) een ander vak te geven, het vaakst worden hierbij genoemd:

- Beroepsgerichte vakken/vakleer;
- Taal (Nederlands, Engels, Duits)
- Praktijkvakken;
- Techniek/technische vakken.

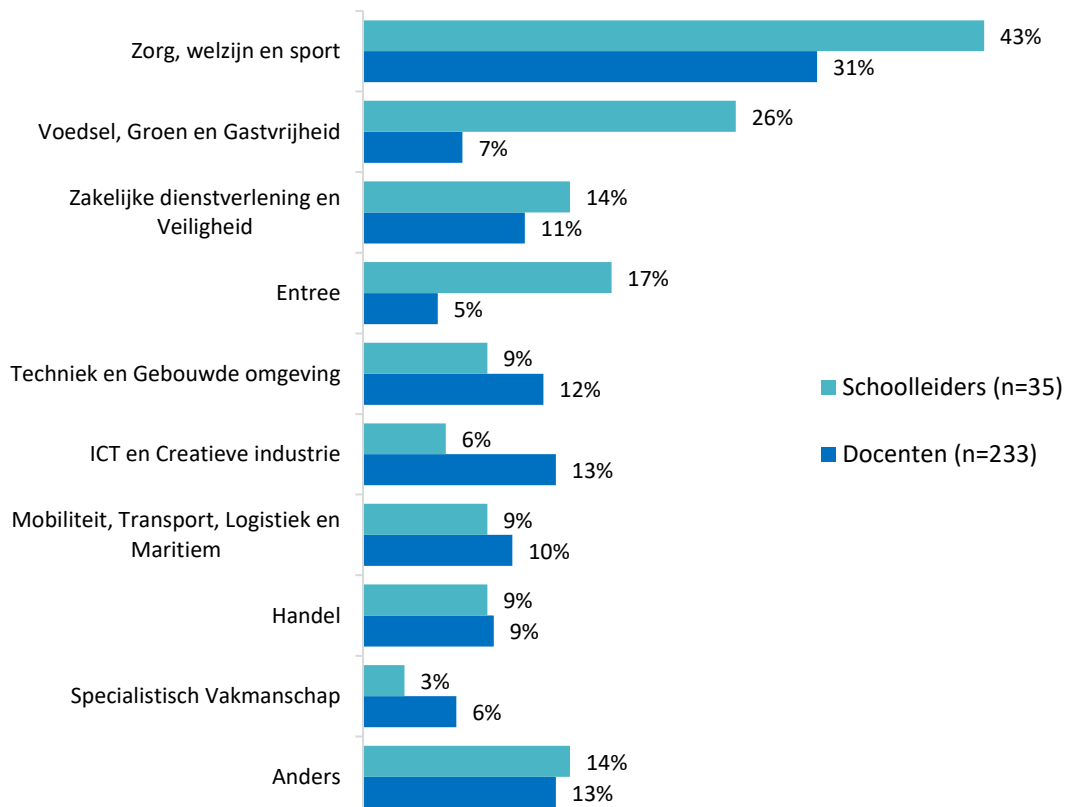
Welk vak(ken) geeft u? Meerdere antwoorden mogelijk.
Docenten (n=233)

Ruim twee vijfde (43%) van de schoolleiders en circa een derde (31%) van de docenten geeft aan les te geven/werkzaam te zijn in de sector Zorg, welzijn en sport. Daarnaast is ongeveer een kwart (26%) van de schoolleiders werkzaam in de sector Voedsel, Groen en Gastvrijheid.

Een deel van de docenten en schoolleiders geeft aan (ook) in een 'andere sector' les te geven/werkzaam te zijn. Docenten noemen hierbij het vaakst de sectoren 'Horeca' en 'Toerisme', voor schoolleiders lopen de antwoorden uiteen.

Bij welke sector(en) geeft u les/bent u werkzaam? Meerdere antwoorden mogelijk.

Aan docenten is tot slot de open vraag gesteld bij welke opleiding(en) zij lesgeven. De opleidingen die het vaakst worden genoemd zijn:

- Business/marketing;
- Mediavormgeving;
- Sport & bewegen;
- Software developer/ICT;
- (Maatschappelijke) zorg/verpleegkunde.

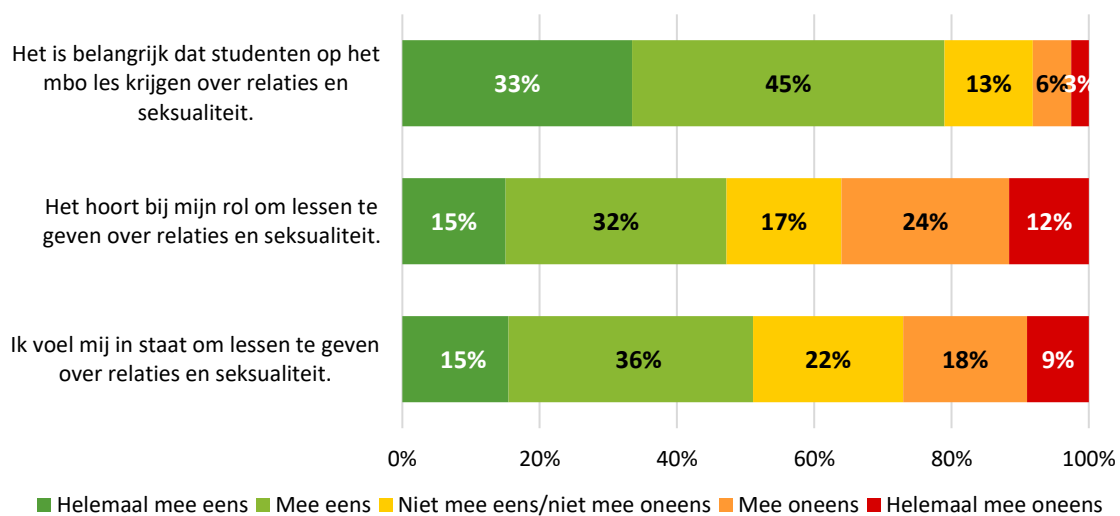
4.2 Aandacht voor seksuele vorming

Zowel schoolleiders als docenten hebben vragen voorgelegd gekregen over de aandacht die besteed wordt aan seksuele vorming in hun lessen of op hun schoollocatie.

Docenten hebben stellingen voorgelegd gekregen over het lesgeven over relaties en seksualiteit, met de vraag of zij konden aangeven in hoeverre zij het met de stellingen eens waren. De ruime meerderheid van de docenten is het (helemaal) eens (78%) met de stelling 'Het is belangrijk dat studenten op het mbo les krijgen over relaties en seksualiteit'. Daarentegen is meer dan een derde (36%) van de docenten het (helemaal) oneens met de stelling 'Het hoort bij mijn rol om lessen te geven over relaties en seksualiteit'.

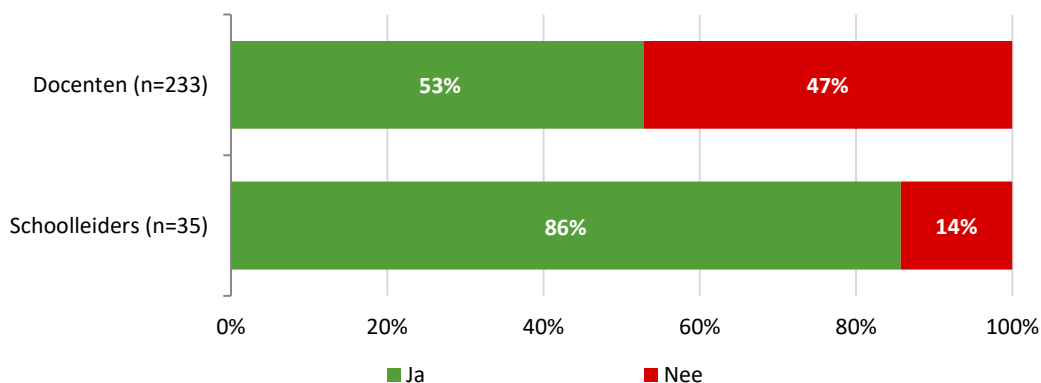
In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen?

Docenten (n=233)

Vervolgens is aan beide groepen gevraagd of zij op dit moment zelf aandacht besteden aan relaties en seksualiteit op hun school of in hun lessen. De ruime meerderheid (86%) van de schoolleiders geeft aan hier op dit moment aandacht aan te besteden op hun school en meer dan de helft (53%) van de docenten geeft ook aan dit in hun lessen te doen.

Wordt er op uw school/in uw lessen aandacht besteed aan relaties en seksualiteit?

Aan de schoolleiders en docenten die aangeven geen aandacht te besteden aan relaties en seksualiteit op hun school of in hun lessen, is gevraagd wat de reden is dat dit niet wordt gedaan. De meerderheid (67%) van de docenten geeft aan dat dit komt doordat het niet past bij het vak dat zij geven. Van deze groep docenten heeft 27% aangegeven het vak 'Loopbaan en Burgerschap' te geven (*N.B. Dit percentage bestaat zowel uit docenten die alleen Loopbaan en Burgerschap geven als uit docenten die Loopbaan en Burgerschap naast een ander vak geven*).

Een derde (34%) van hen geeft ook aan dat er geen ruimte of tijd voor is in het lesprogramma. Ook wordt door zowel een derde van de docenten (32%) als de schoolleiders (33%) genoemd dat zij/docenten hier onvoldoende expertise voor hebben.

Daarnaast geeft een derde (33%) van de docenten aan dat er een andere reden is dat zij geen aandacht besteden aan relaties en seksualiteit. Vaak noemen docenten hier als reden dat het onderwerp niet past binnen de lessen die zij geven:

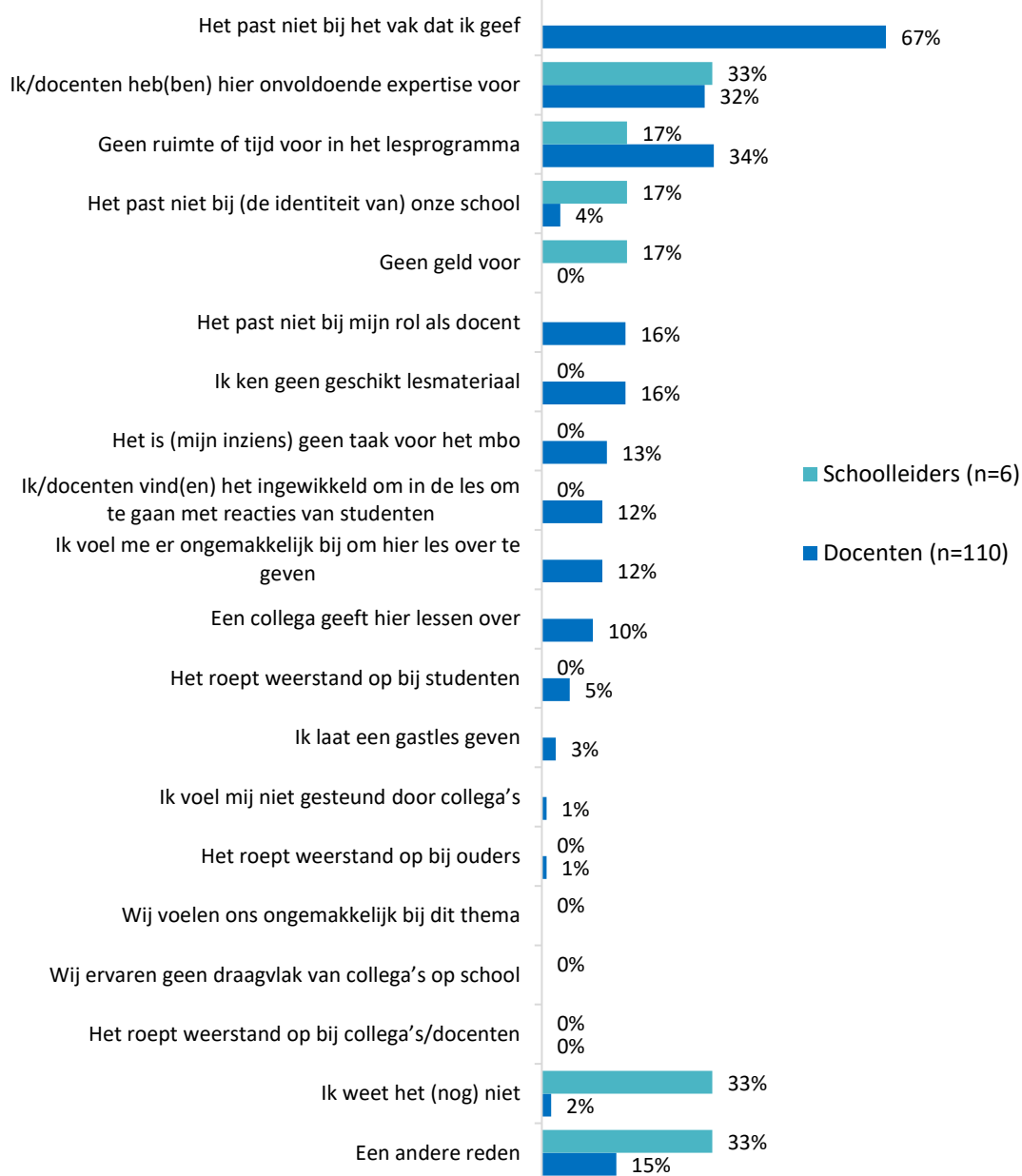
"Past niet bij het vak dat ik geef, maar als iets leeft in de klas ga ik een gesprek aan."

"Er is binnen de invulling van Loopbaan en Burgerschap geen aandacht aan besteed om dit in het lesmateriaal in te passen."

"Dat sluit niet aan bij de rekenles en op dit moment geef ik geen burgerschap."

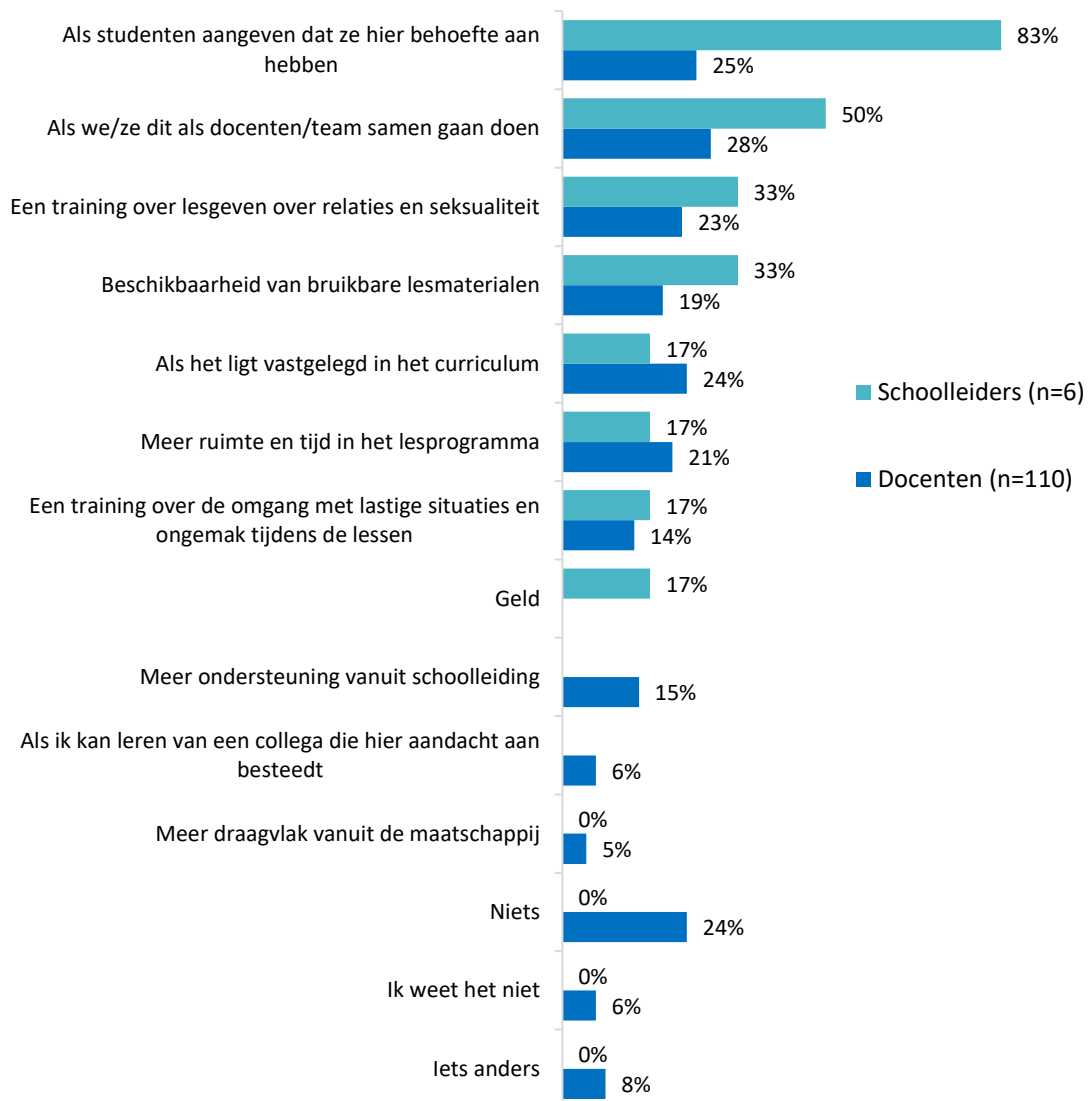
Wat is de reden dat er door u zelf/op uw school in de lessen geen aandacht wordt besteed aan relaties en seksualiteit?

Docenten en schoolleiders die in hun lessen/op hun school geen aandacht besteden aan relaties en seksualiteit

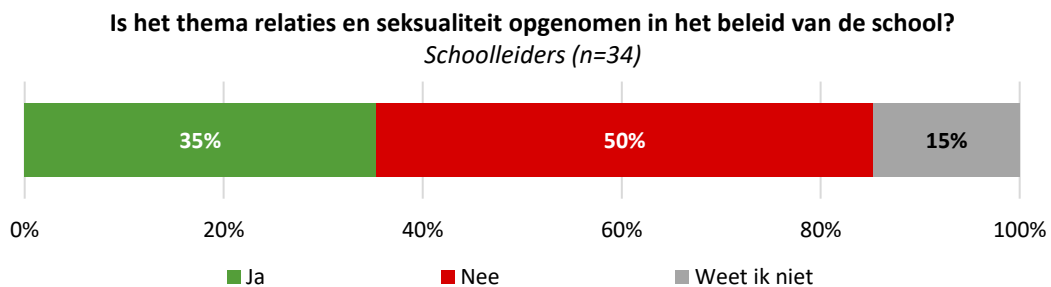
Vervolgens is gevraagd wat de docenten en schoolleiders die geen aandacht besteden aan relaties en seksualiteit zou kunnen helpen om hier in de toekomst wel aandacht aan te besteden. 'Als studenten aangeven dat ze er behoefte aan hebben' wordt door schoolleiders het vaakst, door 83% van hen, genoemd. Een kwart (25%) van de docenten noemt ook deze reden om in de toekomst wel aandacht te besteden aan relaties en seksualiteit. 'Als we/ze dit als docenten/team samen gaan doen' wordt vervolgens door de helft (50%) van de schoolleiders genoemd, ruim een kwart (28%) van de docenten kan zich hier ook in vinden. Opvallend is dat bijna een kwart (24%) van de docenten aangeeft dat niets hen zou kunnen helpen om meer aandacht te besteden aan relaties en seksualiteit. Van deze groep heeft 35% aangegeven het vak 'Loopbaan en Burgerschap' te geven (*N.B. Dit percentage bestaat zowel uit docenten die alleen Loopbaan en Burgerschap geven als uit docenten die Loopbaan en Burgerschap naast een ander vak geven*).

Wat zou u/uw school kunnen helpen om in de toekomst wel aandacht te besteden aan relaties en seksualiteit? Meerdere antwoorden mogelijk.
Docenten en schoolleiders die in hun lessen/op hun school geen aandacht besteden aan relaties en seksualiteit

4.3 Huidige methode seksuele vorming

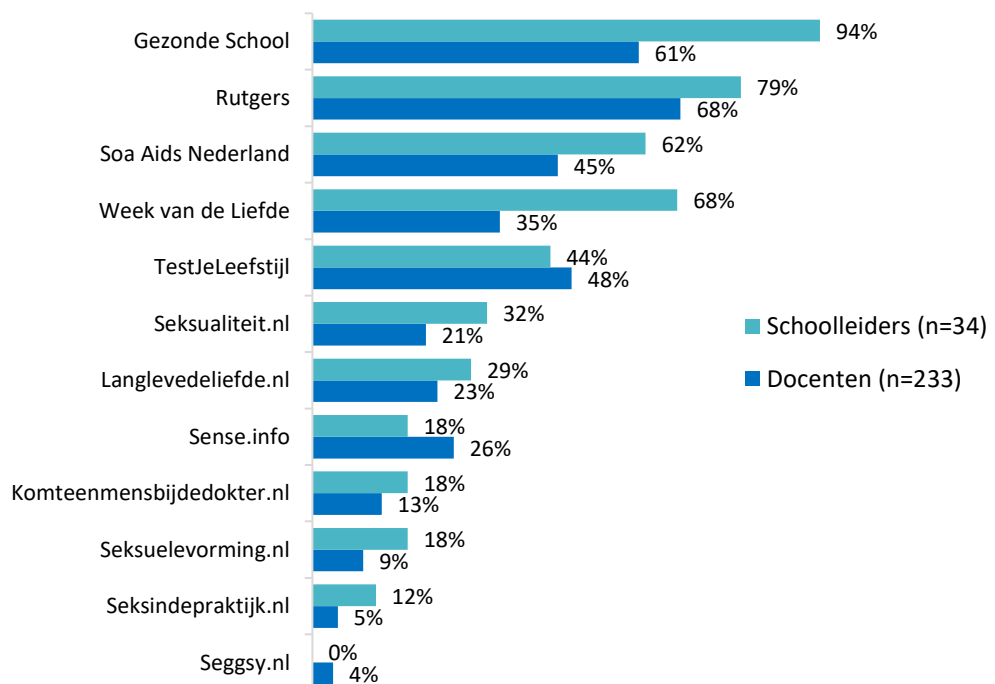
Beide onderzoeksgroepen hebben vragen voorgelegd gekregen over hun huidige methode voor seksuele vorming. Aan de schoolleiders is allereerst gevraagd of het thema relaties en seksualiteit opgenomen is in het beleid van de school. De helft (50%) geeft aan dat dit op hun school niet het geval is.

Zowel aan schoolleiders als aan docenten is vervolgens een aantal initiatieven en organisaties voorgelegd, waarbij hen is gevraagd met welke zij bekend zijn. Het overgrote deel (94%) van de schoolleiders is bekend met het initiatief Gezonde School, vier vijfde (79%) is bekend met Rutgers en ruim twee derde (68%) is bekend met de Week van de Liefde.

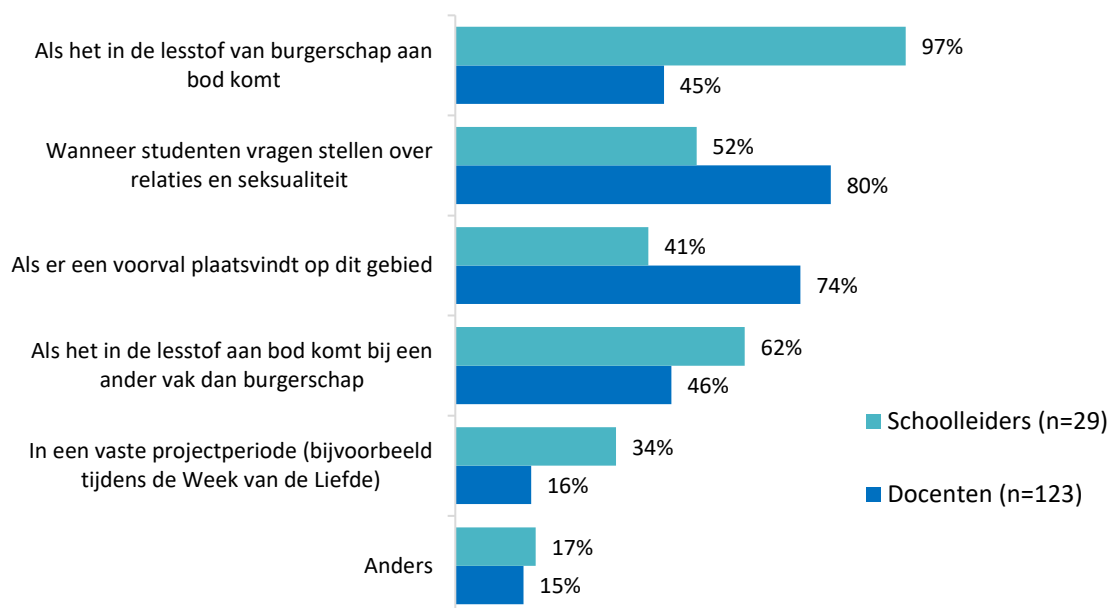
De meerderheid (68%) van de docenten is bekend met Rutgers, drie vijfde (61%) is bekend met de Gezonde School en bijna de helft (48%) kent het initiatief TestJeLeefstijl.

Met welke van onderstaande initiatieven/organisaties bent u bekend? Meerdere antwoorden mogelijk.

Ook is gevraagd wanneer schoolleiders en docenten op hun school of in hun lessen aandacht besteden aan relaties en seksualiteit. Vrijwel alle (97%) schoolleiders geven aan dat dit gebeurt als het in de lesstof van burgerschap aan bod komt. De meerderheid van de docenten geeft aan dat dit gebeurt wanneer studenten vragen stellen over relaties en seksualiteit en wanneer er een voorval plaatsvindt op het gebied van relaties en seksualiteit (respectievelijk 80% en 74%).

Wanneer wordt er door u/op uw school in de lessen aandacht besteed aan relaties en seksualiteit? Meerdere antwoorden mogelijk.
Docenten en schoolleiders die in hun lessen/op hun school aandacht besteden aan relaties en seksualiteit

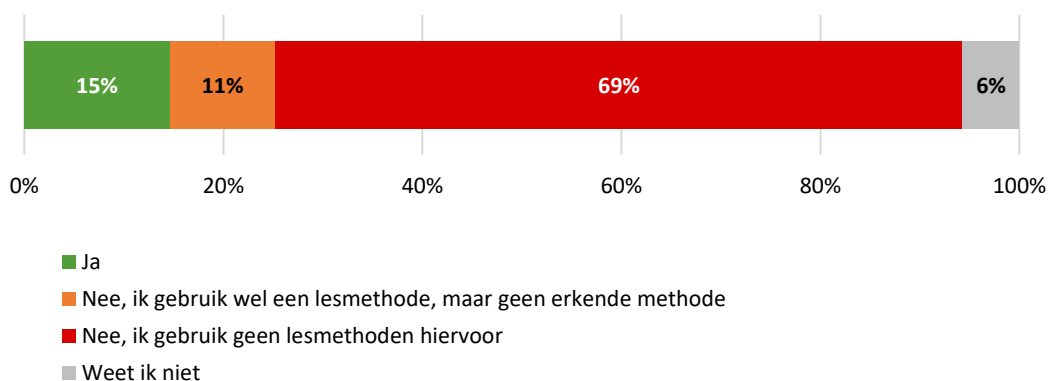

Vervolgens is aan alle schoolleiders gevraagd bij welke vak(ken) het thema relaties en seksualiteit volgens hen het beste past. Schoolleiders noemen spontaan het vak **burgerschap** het vaakst als vak waarbij het thema relaties en seksualiteit het beste past.

Ruim twee derde (69%) van de docenten die in hun lessen aandacht besteden aan relaties en seksualiteit gebruikt hier geen lesmethode(n) voor. Circa de helft (52%) van de schoolleiders geeft aan niet te weten of hier op hun school een lesmethode voor wordt gebruikt en circa een derde (31%) geeft aan dat er op hun school geen gebruik wordt gemaakt van één of meerdere lesmethoden om relationele en seksuele vorming te geven.

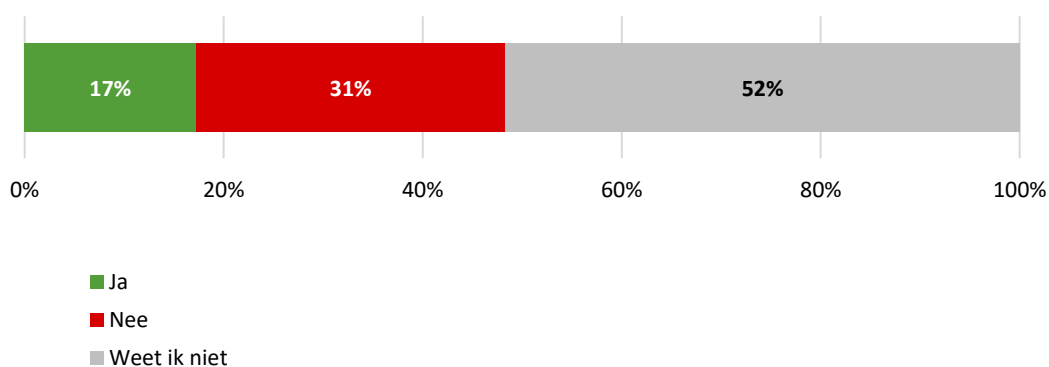
Gebruikt u een (of meerdere) erkende lesmethode(n) om aandacht te besteden aan relaties en seksualiteit?

Docenten die in hun lessen aandacht besteden aan relaties en seksualiteit (n=123)

Wordt er op uw school gebruik gemaakt van een (of meerdere) erkende lesmethode(n) om relationele en seksuele vorming te geven?

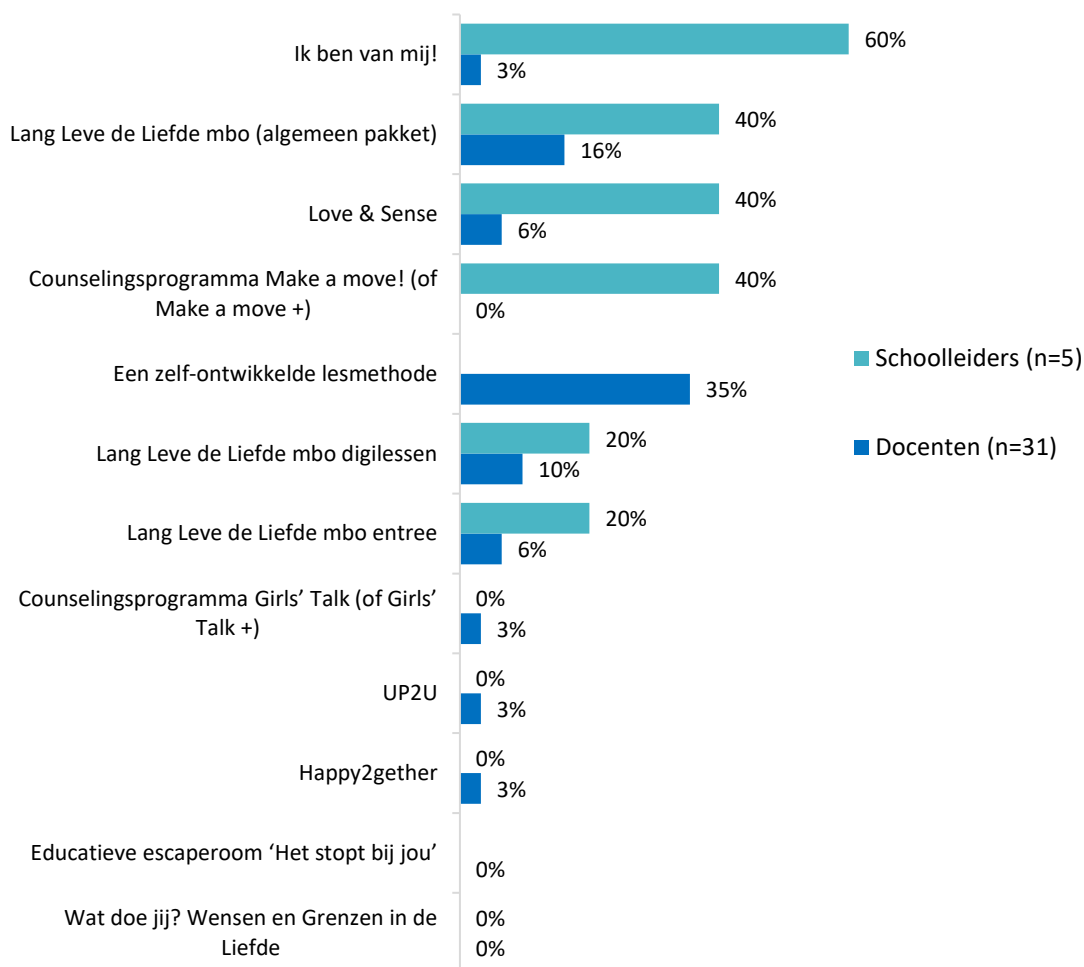
Schoolleiders die op hun school aandacht besteden aan relaties en seksualiteit (n=29)

Aan docenten en schoolleiders die aangeven een (erkende) lesmethode te gebruiken om aandacht te besteden aan relaties en seksualiteit is gevraagd welke lesmethoden er op hun school gebruikt worden. Volgens drie vijfde (60%) van de schoolleiders wordt de methode 'Ik ben van mij!' gebruikt, terwijl docenten het vaakst (35%) aangeven een zelf-ontwikkelde lesmethode te gebruiken.

Welke lesmethoden worden op uw school gebruikt? Meerdere antwoorden mogelijk.
Docenten en schoolleiders die een (erkende) lesmethode gebruiken om aandacht te besteden aan relaties en seksualiteit

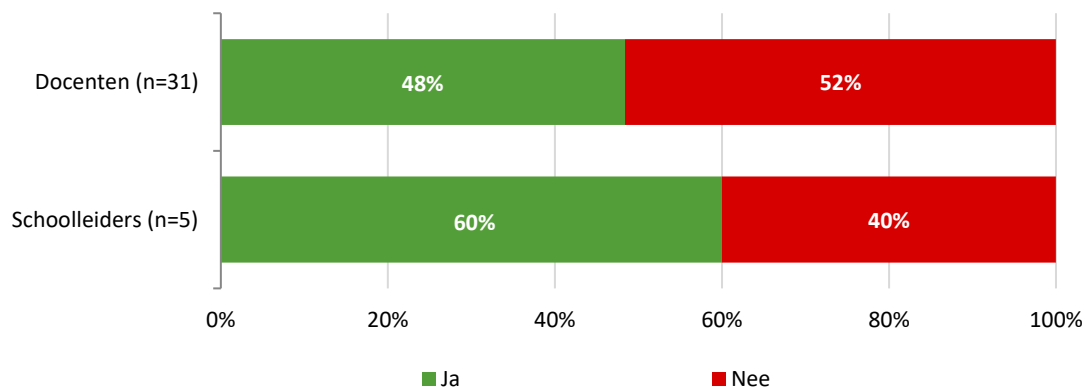

Ook is aan deze groep schoolleiders en docenten gevraagd of hun school nog gebruik maakt van (een) andere lesmethode(n)/lesmateriaal om aandacht te besteden aan relaties en seksualiteit. Ongeveer de helft (48%) van deze groep docenten en drie vijfde (60%) van de schoolleiders geeft aan dat dit het geval is.

Aan deze docenten en schoolleiders is vervolgens gevraagd om welke methode of welk materiaal het gaat. Ook is aan de docenten die aangeven gebruik te maken van een (erkende) lesmethode gevraagd hoeveel lesuren zij (ongeveer) besteden aan het geven van relationele en seksuele vorming met deze lesmethode per klas per jaar. De gegeven antwoorden op deze vragen lopen te sterk uiteen om hiervan een samenvattend antwoord weer te geven.

Maakt uw school nog gebruik van (een) andere lesmethode(n)/lesmateriaal om aandacht te besteden aan relaties en seksualiteit?

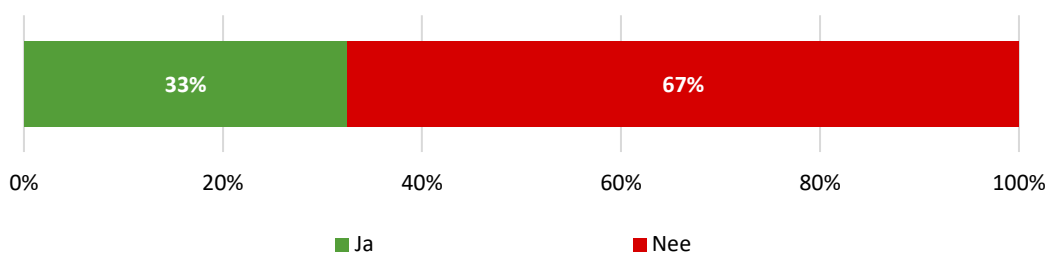
Docenten en schoolleiders die een (erkende) lesmethode gebruiken om aandacht te besteden aan relaties en seksualiteit

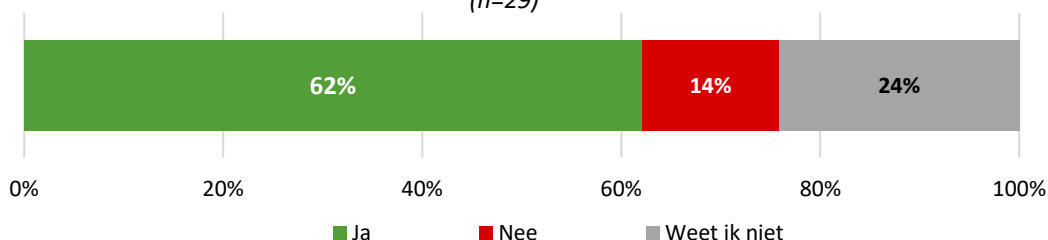
Twee derde (67%) van de docenten die in hun lessen aandacht besteden aan relaties en seksualiteit geeft aan geen gebruik te maken van gastlessen of gastdocenten. Daarentegen geeft de meerderheid (62%) van de schoolleiders aan op hun school wel gebruik te maken van gastsprekers of gastlessen rondom de thema's relaties en seksualiteit.

Aan docenten en schoolleiders die aangeven gebruik te maken van gastlessen of gastdocenten is gevraagd om welke gastlessen en -docenten het dan gaat. De antwoorden lopen te sterk uiteen om hiervan een samenvattend antwoord weer te geven.

Maakt u gebruik van gastlessen of gastdocenten tijdens uw lessen?
Docenten die in hun lessen aandacht besteden aan relaties en seksualiteit (n=123)

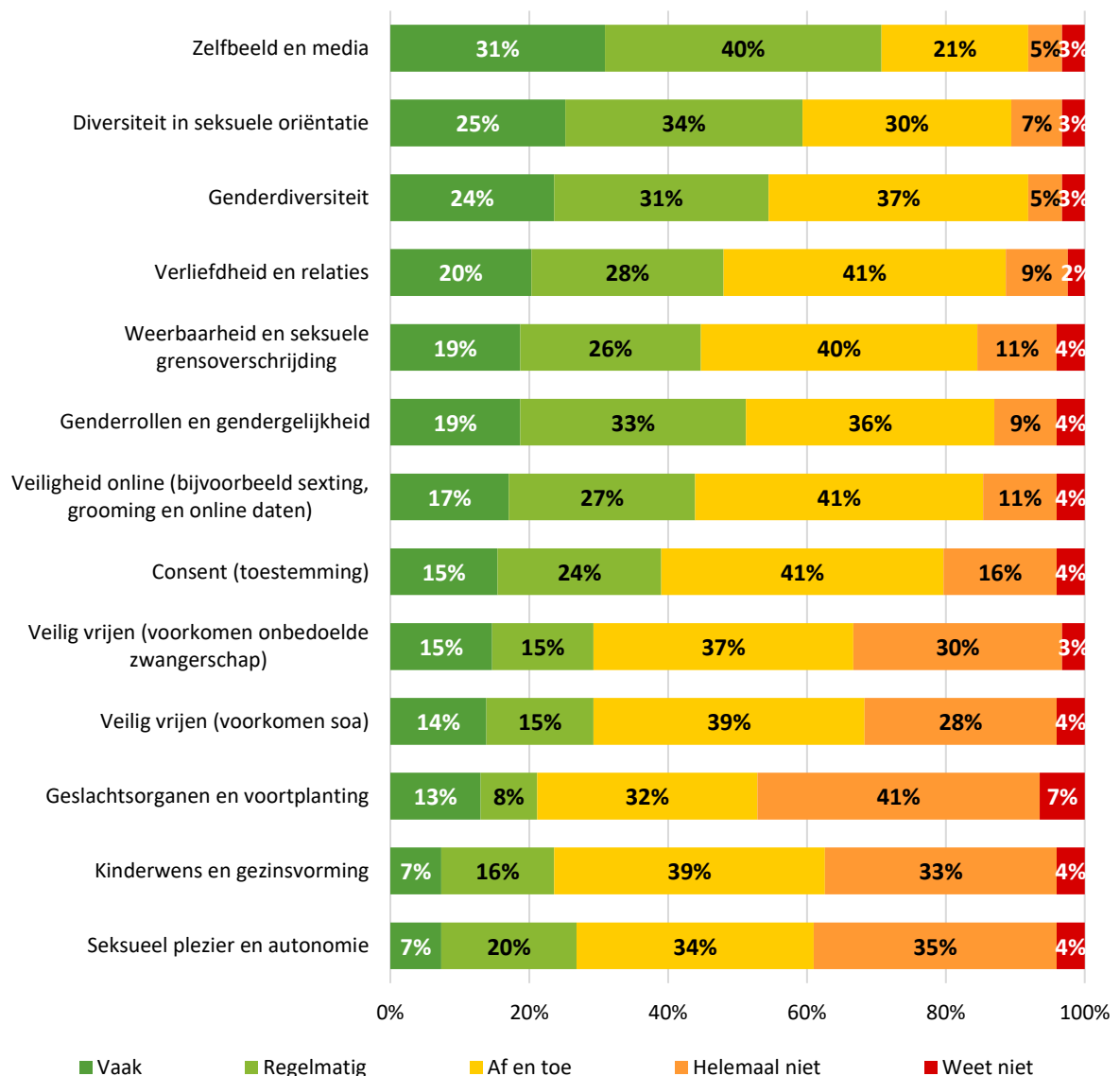
Maakt uw school gebruik van gastsprekers of gastlessen rondom de thema's relaties en seksualiteit?
Schoolleiders die op hun school aandacht besteden aan relaties en seksualiteit (n=29)

Docenten die aangeven in hun lessen aandacht te besteden aan relaties en seksualiteit hebben een lijst met onderwerpen voorgelegd gekregen, waarbij hen is gevraagd aan te geven hoe vaak deze onderwerpen in hun lessen aan bod komen. Van de onderwerpen 'zelfbeeld en media', 'diversiteit in seksuele oriëntatie' en 'genderdiversiteit' geeft ruim de helft (respectievelijk 71%, 59% en 55%) van de docenten aan dat deze regelmatig of vaak aan de orde komen in hun lessen.

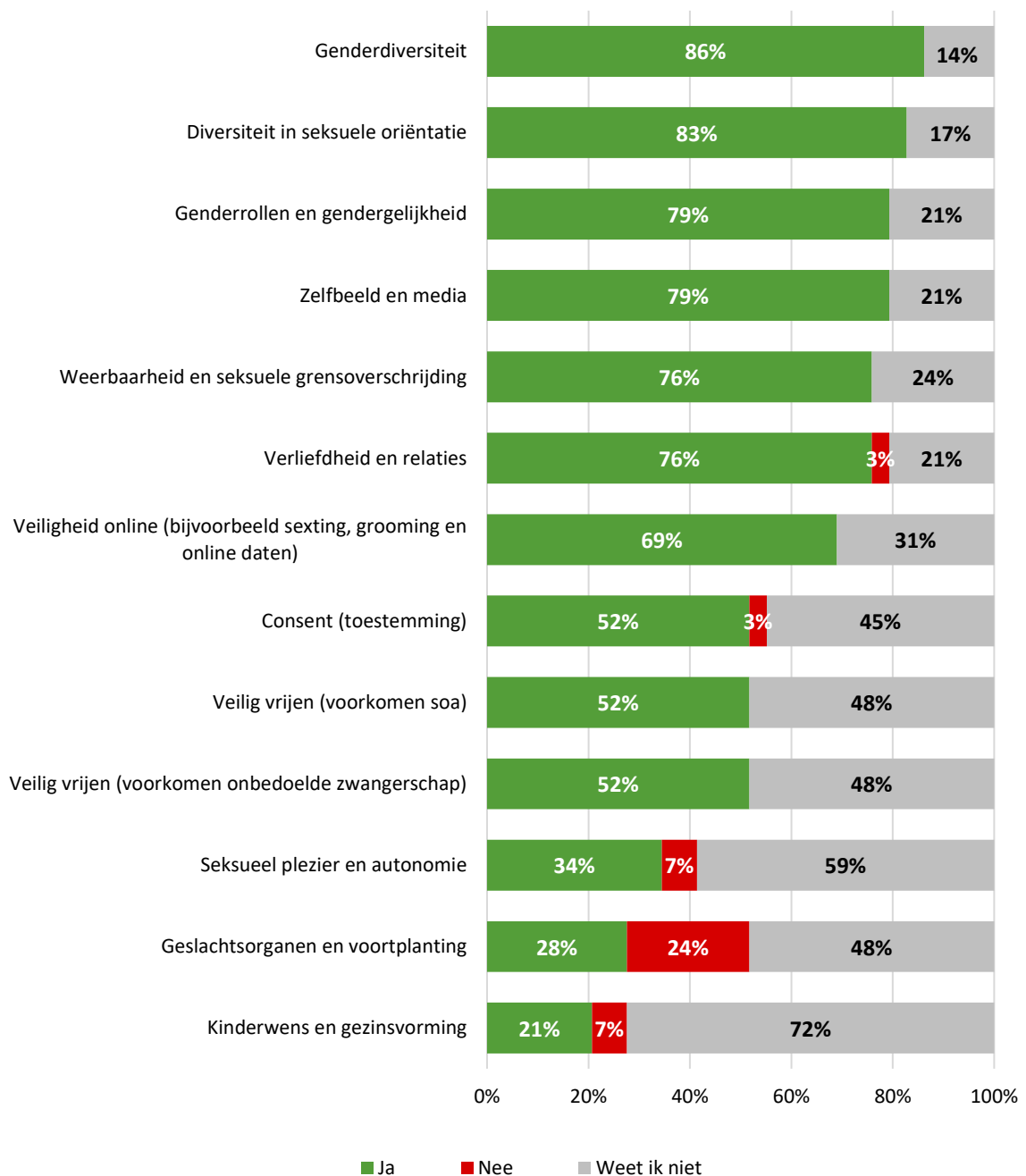
Komen de onderstaande onderwerpen tijdens uw lessen over relaties en seksualiteit aan de orde?

Docenten die in hun lessen aandacht besteden aan relaties en seksualiteit (n=123)

Aan schoolleiders is eveneens gevraagd welke onderwerpen tijdens de lessen relaties en seksualiteit aan de orde komen. Net zoals bij de docenten komt naar voren dat de onderwerpen 'genderdiversiteit' en 'diversiteit in seksuele oriëntatie' en 'genderrollen en gendergelijkheid' aan bod komen. Ook geven schoolleiders vaak aan dat het onderwerp 'zelfbeeld en media' vaak aan de orde komt. Een kwart (24%) van de schoolleiders geeft aan dat 'geslachtsorganen en voortplanting' op hun school niet aan bod komt in de lessen over relaties en seksualiteit.

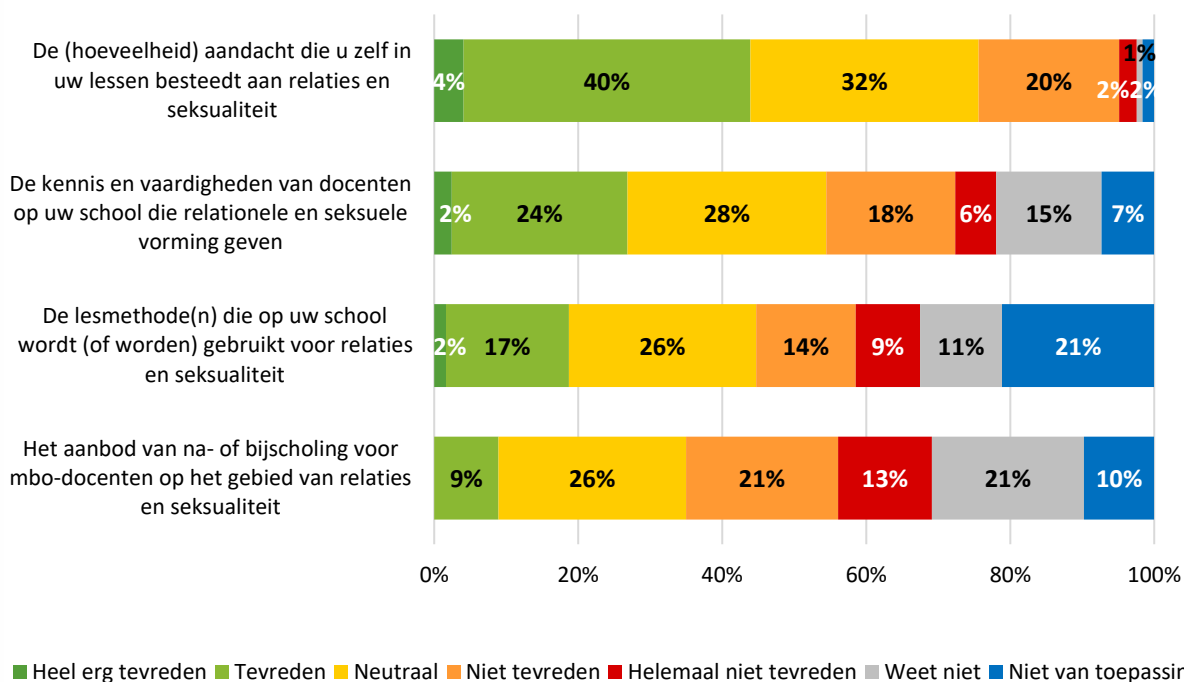
Welke onderwerpen komen tijdens de lessen relaties en seksualiteit aan de orde?
Schoolleiders die op hun school aandacht besteden aan relaties en seksualiteit (n=123)

Docenten hebben verder aspecten voorgelegd gekregen met de vraag hoe tevreden zij hierover zijn. Ze zijn het vaakst (44%) (heel erg) tevreden over de (hoeveelheid) aandacht die zij zelf in hun lessen besteden aan relaties en seksualiteit. Het minst tevreden zijn docenten over het aanbod van na- of bijscholing voor mbo-docenten op het gebied van relaties en seksualiteit, circa een derde (34%) van de docenten geeft aan hier (helemaal) niet tevreden over te zijn.

Hoe tevreden bent u over de volgende aspecten?

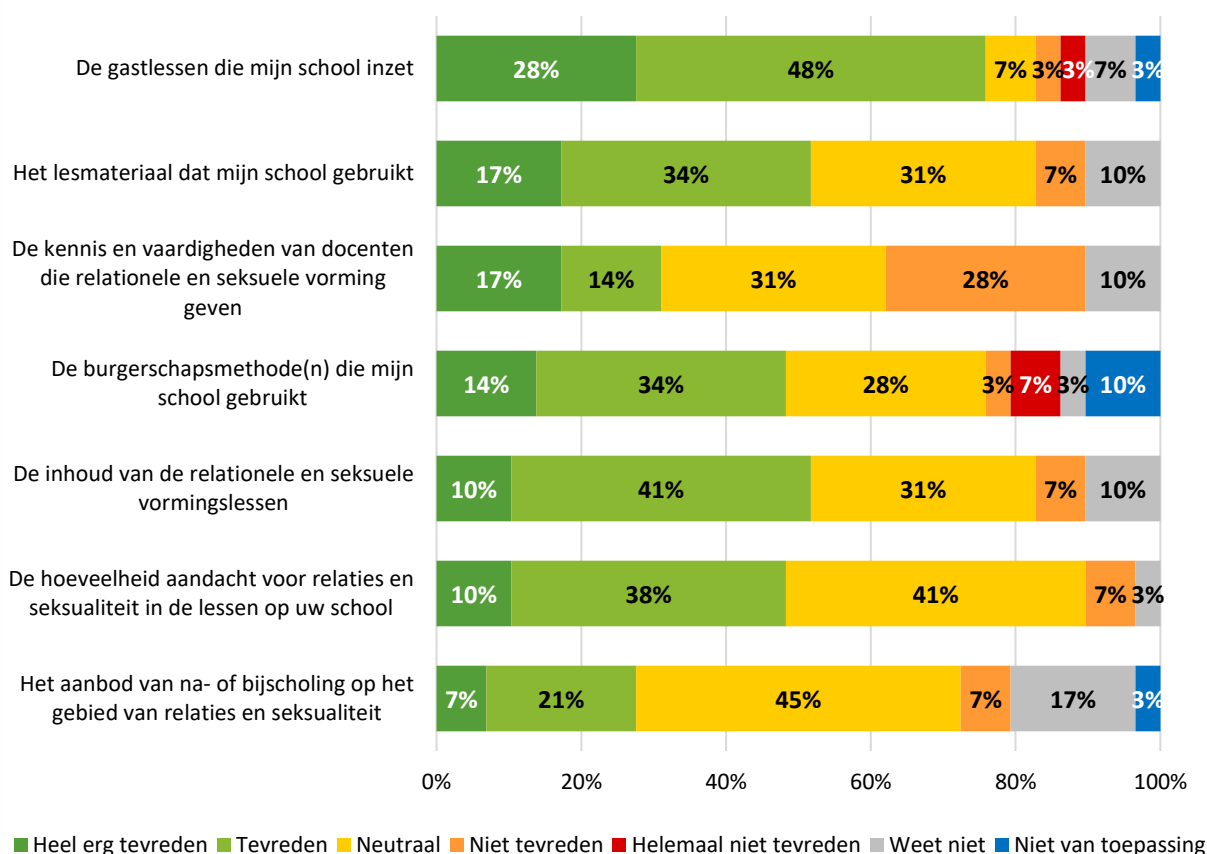
Docenten die in hun lessen/op hun school aandacht besteden aan relaties en seksualiteit (n=123)

Ook schoolleiders hebben aspecten voorgelegd gekregen, waarbij hen is gevraagd hoe tevreden zij hierover zijn. Schoolleiders zijn het meest tevreden over de gastlessen die hun school inzet; driekwart (76%) van de schoolleiders is hier (heel erg) tevreden over. Net als de docenten zijn de schoolleiders ook het minst tevreden over het aanbod van na- of bijscholing op het gebied van relaties en seksualiteit, ruim een kwart (28%) is hier (heel erg) tevreden over. Tevens is ruim een kwart (28%) niet tevreden over de kennis en vaardigheden van docenten die relationele en seksuele vorming geven.

Hoe tevreden bent u over de volgende aspecten?

Schoolleiders die op hun school aandacht besteden aan relaties en seksualiteit (n=29)

4.4 Aanbod Rutgers en Soa Aids Nederland

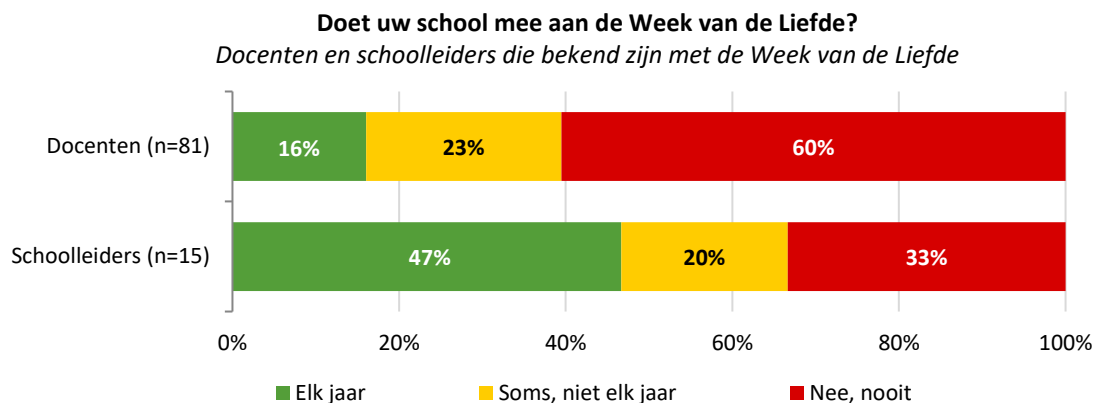
Docenten en schoolleiders hebben vragen voorgelegd gekregen over hun bekendheid met en gebruik van het aanbod van Rutgers en Soa Aids Nederland.

Lang Leve de Liefde

Aan docenten die aangeven één van de drie Lang Leve de Liefde-lesmethoden te gebruiken op hun school (n=6) is gevraagd welke voorgelegde uitspraak het beste past bij de wijze waarop het Lang Leve de Liefde-lespakket wordt gebruikt op school. Hierbij geeft geen enkele (0%) docent aan alle lessuggesties precies conform de aanwijzingen uit te voeren. Een tweetal (33%) docenten haalt een paar ideeën voor de lessen uit de lesmethode en eveneens twee (33%) docenten gebruikt de lesmethode zowel als leidraad en voert enkele lessuggesties conform de aanwijzingen uit.

Week van de Liefde

Docenten en schoolleiders die aangeven bekend te zijn met de Week van de Liefde is gevraagd of hun school hieraan meedoet. Bijna de helft (47%) van de schoolleiders geeft aan hier elk jaar aan mee te doen, terwijl drie vijfde (60%) van de docenten aangeeft nooit mee te doen aan de Week van de Liefde.

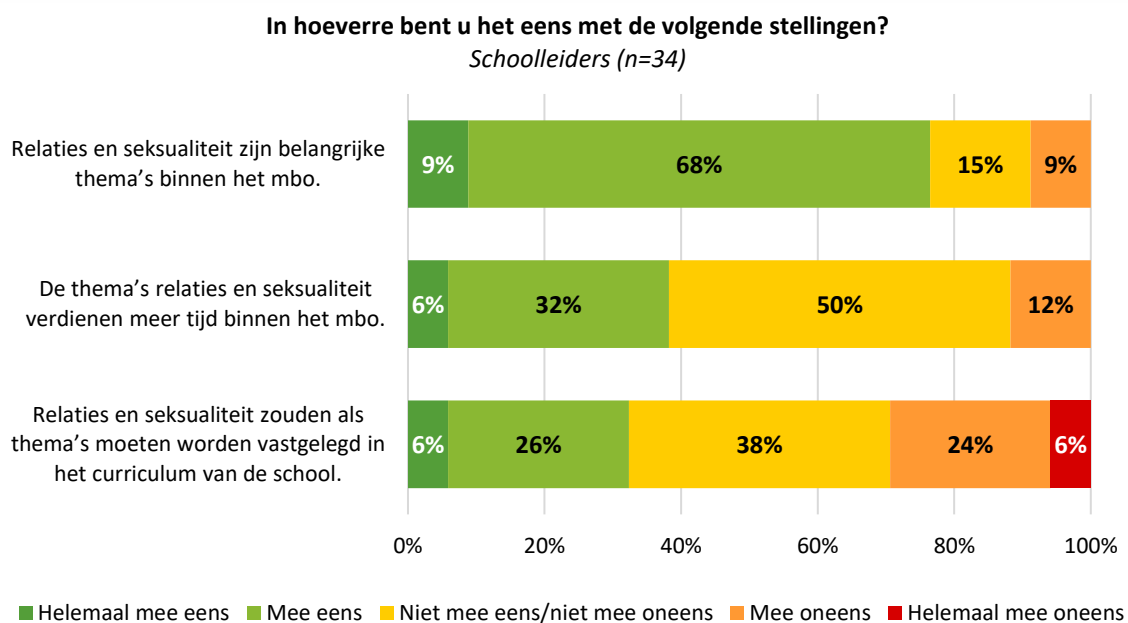

4.5 Visie en behoeften

Zowel docenten als schoolleiders hebben vragen voorgelegd gekregen over hun visie en behoeften wat betreft lesgeven over relaties en seksualiteit op het mbo.

Aan schoolleiders zijn allereerst stellingen over het thema relaties en seksualiteit voorgelegd en hen is gevraagd in hoeverre zij het eens zijn met die stellingen. Schoolleiders zijn het het vaakst eens met de stelling 'Relaties en seksualiteit zijn belangrijke thema's binnen het mbo', ruim driekwart (77%) van de schoolleiders geeft aan het hier (helemaal) mee eens te zijn. Bijna een derde (30%) geeft daarentegen aan dat ze het (helemaal) oneens zijn met de stelling 'Relaties en seksualiteit zouden als thema's moeten worden vastgelegd in het curriculum van de school'.

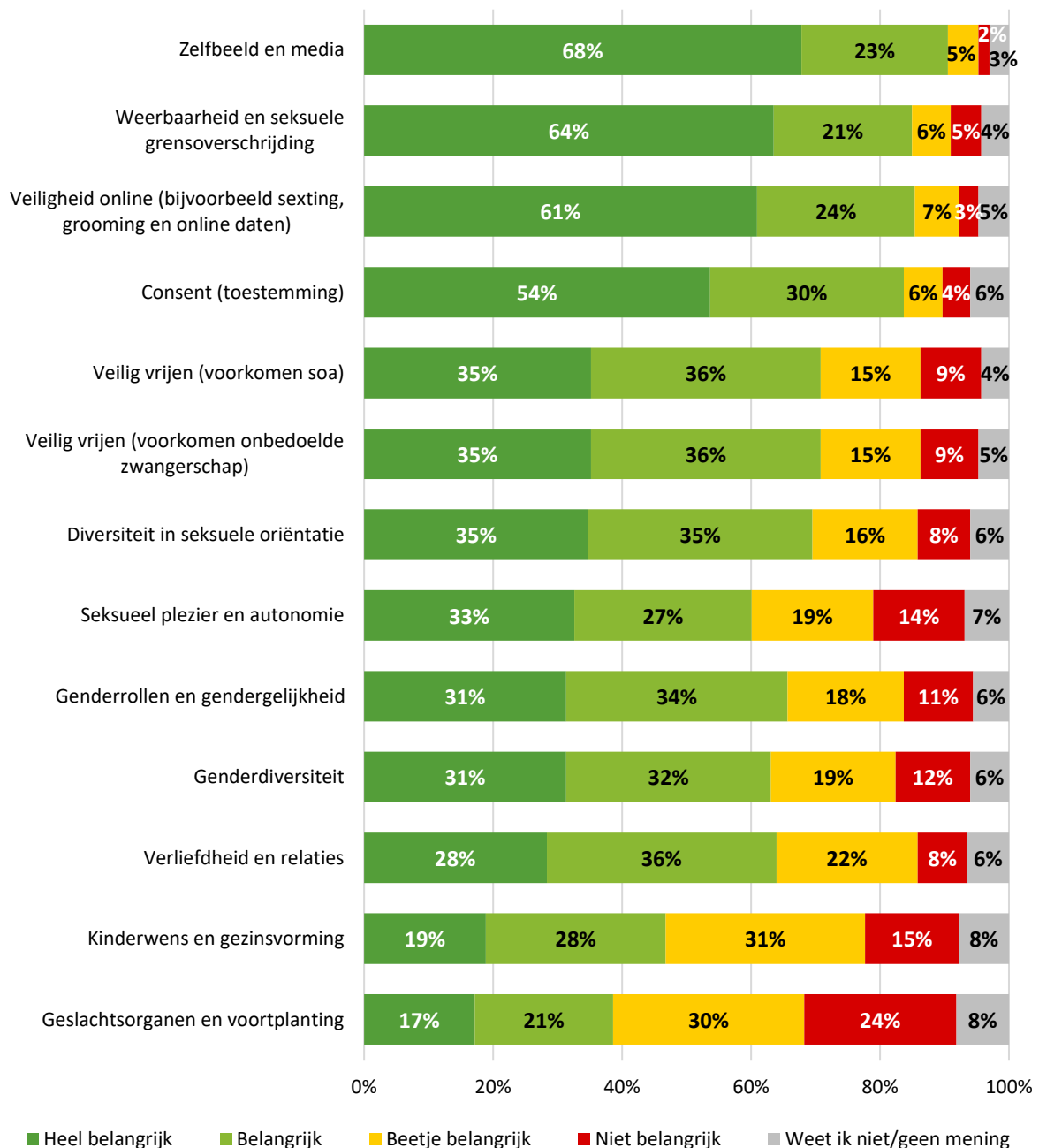

Vervolgens hebben beide groepen onderwerpen voorgelegd gekregen en is hen gevraagd hoe belangrijk ze het vinden dat deze onderwerpen behandeld worden binnen het mbo. De resultaten van de twee groepen verschillen niet veel van elkaar. Zowel docenten als schoolleiders vinden 'zelfbeeld en media', 'weerbaarheid en seksuele grensoverschrijding', 'veiligheid online' en 'consent (toestemming)' (heel) belangrijke onderwerpen om te behandelen in het mbo.

Daarnaast vinden beide groepen 'geslachtsorganen en voortplanting' niet belangrijk om te behandelen in het mbo; 24% van de docenten en 29% van de schoolleiders vindt dit geen belangrijk onderwerp om te behandelen.

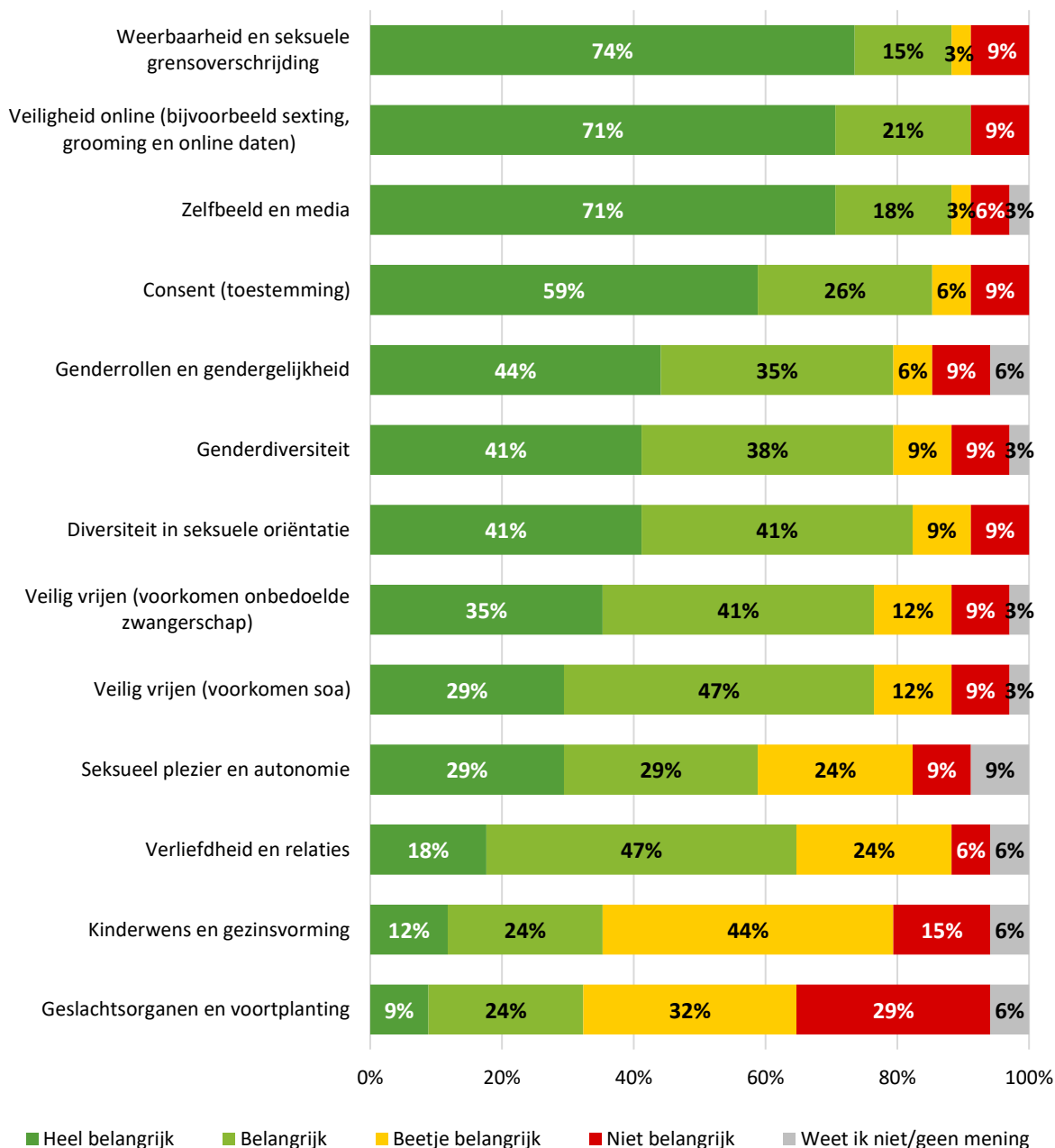
Hoe belangrijk vindt u het dat onderstaande onderwerpen behandeld worden binnen het mbo?

Docenten (n=233)

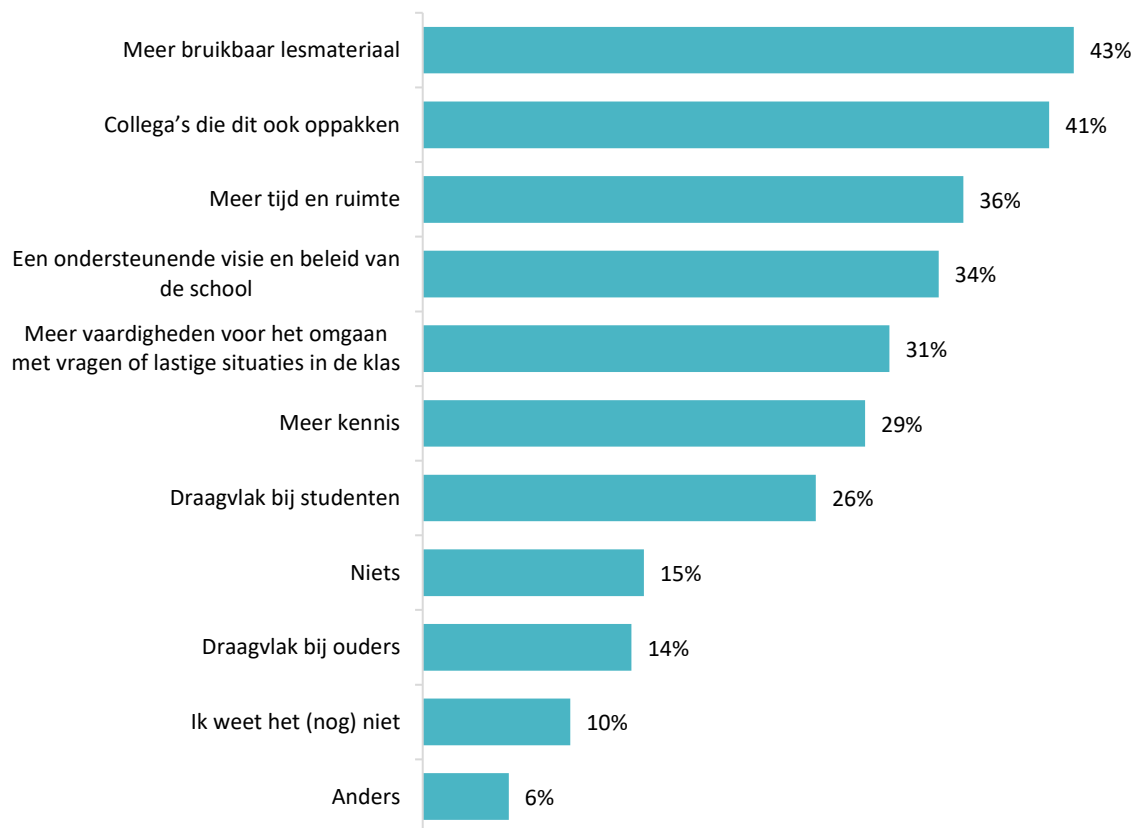
Hoe belangrijk vindt u het dat onderstaande onderwerpen behandeld worden in het mbo?

Schoolleiders (n=34)

Docenten die aangeven in hun lessen aandacht te besteden aan relaties en seksualiteit is gevraagd waar zij behoefte aan hebben bij het lesgeven over deze thema's. Docenten hebben met name behoefte aan meer bruikbaar lesmateriaal (43%), aan collega's die dit lesgeven ook oppakken (41%) en aan meer tijd en ruimte voor het lesgeven over deze thema's (36%).

Waar heeft u behoefte aan bij het lesgeven over deze thema's? Meerdere antwoorden mogelijk.
Docenten die in hun lessen aandacht besteden aan relaties en seksualiteit (n=123)

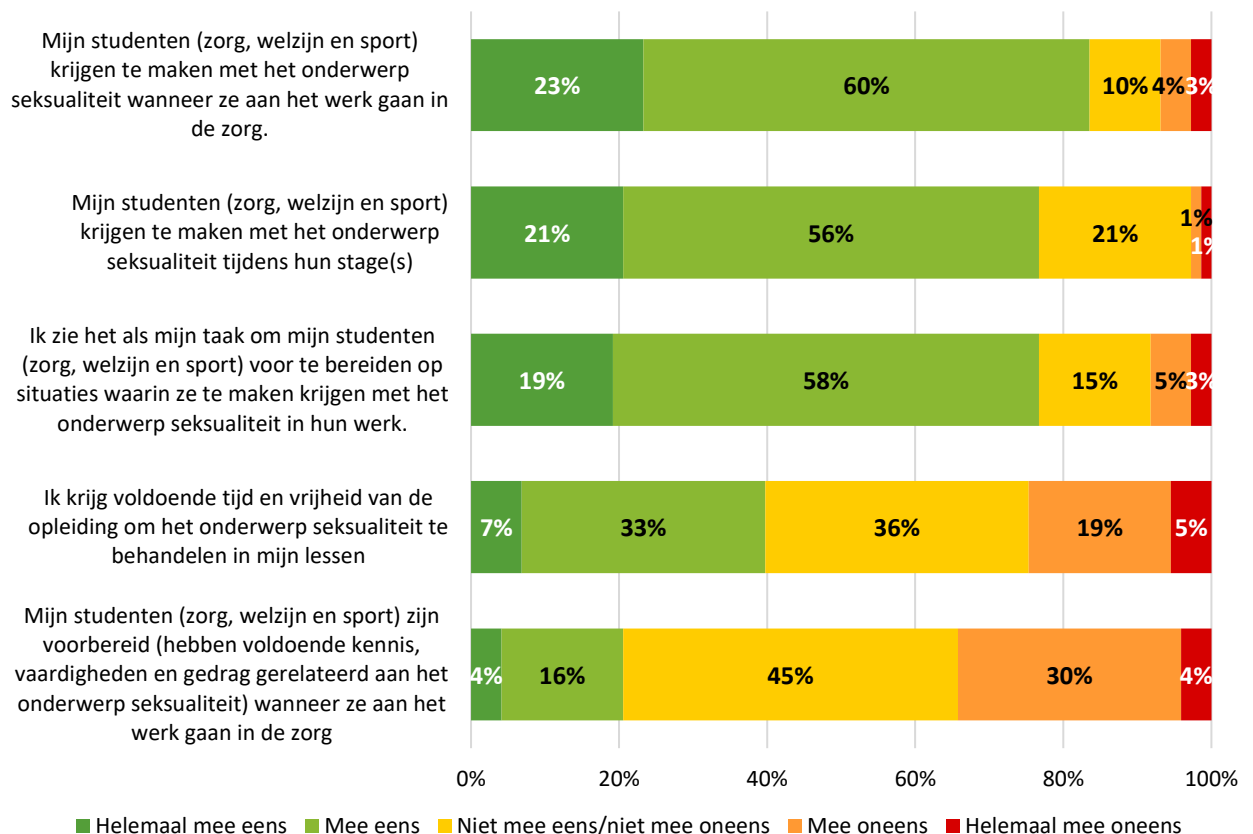
Vervolgens zijn er een aantal uitspraken voorgelegd aan docenten en schoolleiders die werkzaam zijn in de sector Zorg, Welzijn en Sport. Hierbij is de volgende introductie gegeven: *'Als toekomstige zorgprofessionals krijgen studenten op Zorg, Welzijn en Sport opleidingen te maken met het onderwerp seksualiteit in relatie tot het werkveld.'* Beide groepen zijn daarna gevraagd aan te geven in hoeverre zij het eens zijn met de voorgelegde uitspraken.

De ruime meerderheid (83%) van de docenten in deze sector is het (helemaal) eens met de uitspraak 'Mijn studenten (Zorg, Welzijn en Sport) krijgen te maken met het onderwerp seksualiteit wanneer ze aan het werk gaan in de zorg'. Alle (100%) schoolleiders in deze sector zijn het op hun beurt (helemaal) eens met de uitspraak 'Ik zie het als de taak van de opleiding om onze studenten (Zorg, Welzijn en Sport) voor te bereiden op situaties waarin ze te maken krijgen met het onderwerp seksualiteit in hun werk.'

Docenten zijn het met name (helemaal) oneens met de stelling 'Mijn studenten (Zorg, Welzijn en Sport) zijn voorbereid (hebben voldoende kennis, vaardigheden en gedrag gerelateerd aan het onderwerp seksualiteit) wanneer ze aan het werk gaan in de zorg'; 34% van de docenten is het hier (helemaal) mee oneens.

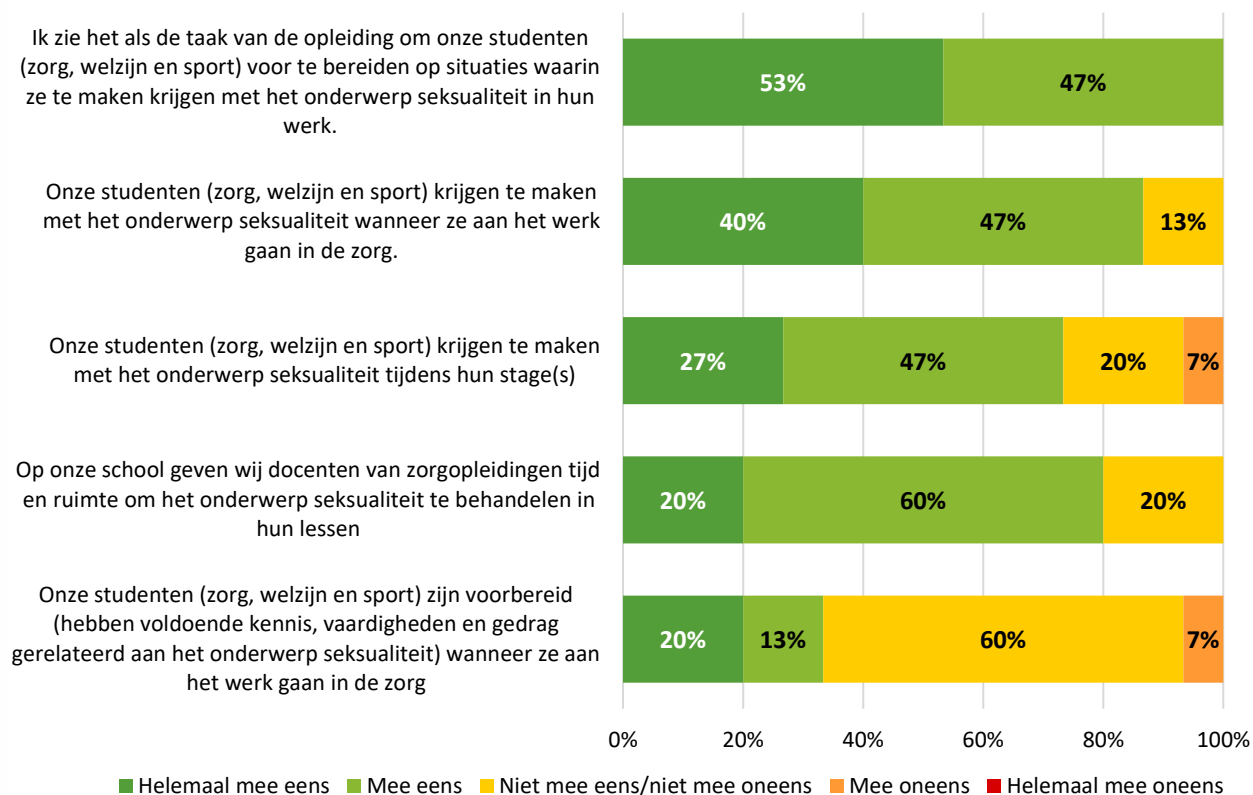
In hoeverre bent u het eens met de volgende uitspraken?

Docenten die (onder andere) in de sector Zorg, Welzijn en Sport werkzaam zijn (n=73)

In hoeverre bent u het eens met de volgende uitspraken?

Schoolleiders die (onder andere) in de sector Zorg, Welzijn en Sport werkzaam zijn (n=15)

Tenslotte is aan beide groepen gevraagd of zij nog opmerkingen over het thema relaties en seksualiteit in het mbo hebben.

De meest gegeven opmerkingen door **docenten** zijn:

- Er moet rekening worden gehouden met diversiteit binnen een doelgroep (bijv. qua afkomst);
- Deze lessen moeten worden verzorgd door professionals;
- Er is te weinig tijd voor/er zou meer aandacht voor moeten komen;
- Dit thema hoort niet thuis op het mbo;
- Dit thema past niet binnen alle vakken.

De meest gegeven opmerkingen door **schoolleiders** zijn:

- Er moet worden nagedacht of het thema wel binnen het mbo past/verplicht moet zijn;
- Er moet ruimte komen om aandacht aan dit thema te besteden.